

Parter och domslut

Mosa Osman

Parter

Tilltalad

MOSA Saleh Osman, 19791023-2359
Nekvägen 96 Lgh 1203, 831 76 Östersund
Medborgarskap: Eritrea

Offentlig försvarare

Advokat Andreas Victor
F Victors Advokatbyrå HB
Storgatan 30, 831 30 Östersund

Åklagare

Chefsåklagare Stefan Ekeröth
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Östersund
Box 488, 831 26 Östersund

Målsägande (part)

LULA Ahmed Saeed
Stöttingvägen 17 Lgh 1001, 831 78 Östersund

Målsägandebiträde

Advokat Madelaine Hagen Ekström
Partner Advokatbyrå i Östersund AB
Prästgatan 31 B, 831 31 Östersund

Domslut

Brott som Mosa Osman döms för

Försök till mord, 3 kap 1 § och 11 § samt 23 kap 1 § brottsbalken, 2023-01-24, Östersunds kommun

Påföljd

Fängelse 14 år

Häktning m.m.

Mosa Osman ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 708
831 28 Östersund

Besöksadress

Storgatan 6
Östersund

Expeditionstid

måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon

063-15 06 00

E-post

ostersunds.tingsratt@dom.se

Webb

www.ostersundstingsratt.domstol.se

Skadestånd

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 250 000 kr.

Beloppet avser kränkning. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 24 januari 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 980 kr.

Beloppet avser utlägg. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 30 mars 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 1 622 kr.

Beloppet avser inkomstförlust. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 25 januari 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 3 466 kr.

Beloppet avser inkomstförlust. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 25 februari 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 3 466 kr.

Beloppet avser inkomstförlust. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 25 mars 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 1 733 kr.

Beloppet avser inkomstförlust. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 25 april 2023 tills betalning sker.

Mosa Osman ska betala skadestånd till Lula Saeed med 7 290 kr.

Beloppet avser sveda och värk. Mosa Osman ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 24 januari 2023 tills betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag taget knivblad och skaft ska förverkas enligt 36 kap 2 § brottsbalken (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9975.1-2).

I beslag tagna kläder, beslagtaget hos målsäganden, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9453.1-8).

I beslag tagna kläder, skor och bälte, beslagtaget hos Mosa Saleh Osman, ska bestå tills domen vinner laga kraft. Det beslagtagna ska därefter återlämnas (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9508.1-7).

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i läkarintyg (aktbilaga 26, med undantag av sid 1) och det rättspsykiatriska utlåtandet (aktbilaga 63, med undantag av sid 1) som lagts fram vid förhandlingen inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Mosa Osman ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Andreas Victor får ersättning av staten med 101 395 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 66 792 kr arbete
- 9 777 kr tidsspillan
- 4 547 kr utlägg
- 20 279 kr mervärdesskatt

Madelaine Hagen Ekström får ersättning av staten med 57 076 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 44 649 kr arbete
- 1 012 kr tidsspillan
- 11 415 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Yrkanden

Stämningsansökan, aktbilaga 36, 2023-04-05, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Mosa Osman ska dömas för försök till mord enligt 3 kap 1 § och 11 § samt 23 kap 1 § brottsbalken.

Gärningsbeskrivning

1.1 FÖRSÖK TILL MORD (5000-K92021-23)

Mosa Saleh Osman har försökt döda Lula Ahmed Saeed genom att hugga/sticka henne med kniv flera gånger vilket orsakat omfattande sårskador som varit livshotande och som orsakat synnerligt lidande. Det hände den 24 januari 2023 i Torvalla, Östersunds kommun.

Det fanns en fara för att brottet skulle fullbordas.

Mosa Saleh Osmans agerande har varit synnerligen hänsynslöst. Han har begått gärningen med uppsåt och en del av motivet till gärningen har varit att återupprätta sin egen heder.

Ansvarsyrkande i andra hand

FÖRSÖK TILL DRÅP eller SYNNERLIGEN GROV MISSHANDEL

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Mosa Osman ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 250 000 kr. Beloppet avser kränkning. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 24 januari 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 980 kr. Beloppet avser utlägg. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 30 mars 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 3 466 kr. Beloppet avser inkomstförlust. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 25 mars 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 7 290 kr. Beloppet avser sveda och värk. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 24 januari 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 1 622 kr. Beloppet avser inkomstförlust. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 25 januari 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 1 733 kr. Beloppet avser inkomstförlust. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 25 april 2023 tills betalning sker.

Lula Saeed har begärt att Mosa Osman ska betala skadestånd med 3 466 kr. Beloppet avser inkomstförlust. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 25 februari 2023 tills betalning sker.

Förverkande och beslag

Det yrkas att i beslag taget knivblad och skaft ska förverkas från Mosa Saleh Osman enligt 36 kap 2 § brottsbalken (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9975.1-2).

Det yrkas att beslaget av kläder, beslagtaget hos målsäganden, ska bestå tills domen vinner laga kraft (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9453.1-8).

Det yrkas att beslaget av kläder, skor och bälte, beslagtaget hos Mosa Saleh Osman, ska bestå tills domen vinner laga kraft (Polismyndigheten, 2023-5000-BG9508.1-7).

Inställning

Mosa Osman har vidgått att han utdelat knivhugg mot målsäganden men förnekat att han haft uppsåt att döda samt att en del av motivet varit att återupprätta sin heder.

Mosa Osman har medgett att betala yrkat skadestånd avseende inkomstförlust, utlägg samt sveda och värk. Vad gäller skadestånd för kränkingsersättning har han medgett skadeståndsskyldighet i och för sig men överlämnat bedömningen av beloppets storlek till rätten med hänvisning till inställningen i skuldfrågan.

Mosa Osman har inte haft någon erinran mot åklagarens särskilda yrkanden.

Utredning

Förhör har hållits med målsäganden Lula Saeed samt vittnet Youseif Berhe. Mosa Osman har hörts.

Åklagaren har åberopat skriftlig bevisning i form av tidigare anmälningar, händelserapporter och utredning enligt föräldrabalken, beslagsprotokoll, chatt, brottsplatsundersökning, klädundersökning, sakkunnigutlåtanden från NFC, rättsintyg och fotografier.

Filmsekvens från brottsplatsen har spelats upp.

Skäl

Bakgrund

Mosa Osman och Lula Saeed har tidigare varit ett par och har en dotter, född 2016, tillsammans. Relationen avslutades under hösten 2017 då parterna separerade. Parternas relation har därefter varit kantad av konflikter, särskild med anledning av vårdnaden och umgänge beträffade deras dotter. Lula Saeed har under perioden 2018-2020 polisanmält Mosa Osman för våld och hot mot henne och hennes familj vid ett flertal tillfällen. Samtliga förundersökningar har lagts ned.

Tidigt på morgonen den 24 januari 2023 larmades polis och ambulans till Torvalla med anledning av att Lula Saeed hittats liggande skadad och blödande utomhus av en förbipasserande. Mosa Osman har vidgått att han utdelat knivvåld mot Lula Saeed och därmed orsakat de aktuella skadorna. Han har dock förnekat att våldet utdelats i syfte att beröva Lula Saeed livet utan enbart för att skada henne.

Vad som är utrett om händelseförloppet

Parternas uppgifter

Lula Saeed har berättat i huvudsak följande om händelsen den 24 januari 2023. Hon var på väg till jobbet och lämnade hemmet kl. 05.17. På väg från bostaden till busshållplatsen upptäckte hon Mosa Osman bakom sig. Han höll ena handen bakom ryggen och sa till henne "Idag ska jag mörda dig. Jag ska döda dig, jag kommer inte lämna dig levande. Du kommer inte få träffa din familj" eller något liknande. Därefter tog han fram handen som han hållit bakom ryggen och högg henne i magen med en kniv. Han knuffade sedan omkull henne så hon hamnade liggande på rygg i snön. Han högg henne då i halsen flera gånger och högg henne även i magen och lumsken. Hon har ingen uppfattning om hur många gånger han högg henne men det var många gånger. Han satt på knä bredvid henne och högg nedåt med kraft. Det var mörkt ute och hon kunde därför inte närmare se hur kniven såg ut. Vid något tillfälle fick hon tag om knivbladet med sin hand för att försöka stoppa angreppet. Hon tror han höll kniven i höger hand eftersom det är den hand Mosa Osman brukat använda men hon är inte säker. Idag kan hon inte minnas hela händelseförloppet i detalj utan nästa minnesbild hon har är att hon såg Mosa Osman lämna platsen till fots. Hon vet inte hur länge hon låg kvar på marken innan hon blev funnen av en förbipasserande man som hon bad om hjälp. Hon trodde att hon skulle dö. Efter händelsen har hon behövt hjälp av psykolog för att bearbeta händelsen och hon har nu blivit remitterad till särskild traumabehandling.

Mosa Osman har i allt väsentligt vidgått händelseförloppet. Han har berättat att Lula Saeed undanhållit hans dotter från honom och hindrat honom från att träffa dottern alltsedan parternas separation. Han har försökt få hjälp av olika myndigheter under sju års tid men ingen har hjälpt honom, varför han var tvungen att göra som han gjorde. Från den 1 januari 2023 fram till dagen för händelsen gick han inte till sitt arbete utan stängde av sin telefon och träffade inte andra personer. Under denna period höll han koll på Lula Saeed och noterade exempelvis när hon gick till jobbet eller affären. Han kunde inte sova och

tänkte mycket dåliga tankar om att han skulle skada målsäganden. De flesta dagar övervann han dock dessa dåliga tankar och stannade kvar hemma där han lyssnade på musik och grät. Den 24 januari 2023 såg han målsäganden gå hemifrån utan dottern och då bestämde han sig. Han tog en kökskniv och sin telefon och följde efter målsäganden. Han hade tidigare sett ut en lämplig plats som låg undanskymd och valde tidpunkten för att andra personer inte skulle se dem. Han var mycket arg för att Lula Saeed tagit hans dotter ifrån honom och tänkte slå henne med kniven. När han kom ikapp henne knuffande han omkull henne och hon hamnade liggande på rygg i snön och han satt vid hennes huvud. Han högg mot hennes hals och axel först, han högg flera gånger men kniven stötte emot ben. En gång gick kniven in djupare och det kom mycket blod, då förstod han att det var dåligt. Han högg henne också i ljumsken och magen. I magen högg han henne försiktigt i nedre delen av magen men minns inte riktigt. Lula Saeed försökte försvara sig nästan hela tiden genom att hålla upp armen. När hon gjorde så hamnade kniven överallt och det orsakade skadorna i ansiktet. Antalet hugg minns han inte eftersom han var arg. Efter han huggit målsäganden grät han och höll om henne innan han lämnade platsen. Han sa ingenting under hela händelseförloppet. Lula Saeed sa "lämna mig i fred för vår dotters skull". Han har inte haft för avsikt att döda målsäganden utan ville bara skada henne. Om hans avsikt varit att döda Lula Saeed hade han gjort det. Han högg henne inte på farliga ställen på kroppen. Hennes kropp var i hans kontroll och han vet hur man hugger för att någon ska avlida, dvs. skära någon längs med halsen, och så har han inte gjort. När han lämnat platsen ringde han en kompis för att få hjälp att skjutsa Lula Saeed till sjukhuset.

Den skriftliga bevisningen

Av journalanteckningar, fotografier och rättsintyg har följande framkommit. Vid ankomsten till sjukhuset den 24 januari 2023 påvisade Lula Saeed omfattande skarpkantade sårskador. Enligt rättsintyget har följande skador påvisats.

- sex skarpkantade sårskador i ansiktet, varav två skador penetrerade igenom den högra kinden in i munhålan genom spottkörteln och med skada på ett blodkärl
- nio skarpkantade sårskador på bålen, varav fyra penetrerade in i bukhålan med skador på tjocktarmen och det anslutande buknätet
- nio skarpkantade sårskador på vänstra armen och båda händerna, varav en med en fraktur på det vänstra ringfingret
- en skarpkantad sårskada på det vänstra låret.

Därutöver har påvisats hudavskrapningar i ansiktet, bålen och händerna, rispor och sårskorpor i ansiktet, underhudsblödningar på armarna, luft i den vänstra ögonhålan samt tecken till yttre förblödning.

Av rättsintyget framgår vidare att bedömning är att de skarpkantade sårskadorna talar starkt för att de uppkommit till följd av våld med ett eggvasst föremål, förenligt med att de uppkommit till följd av upprepat skärande/huggande med en sådan kökskniv som finns beskriven och avbildad i de inkomna polishandlingarna. Skadebilden i ansiktet talar för att även rispor i ansiktet uppkommit på samma sätt. Lokalisationen av de skarpkantade

sårskadorna på händerna och den vänstra armen talar därutöver starkt för att de utgör så kallade försvarsskador och har uppkommit till följd av att Lula Saeed försökt skydda sig från våld med ett eggvasst föremål. De skarpkantade sårskadorna med efterföljande blödning har tillsammans varit livshotande till följd av risk för yttre förblödning. Därutöver har skadorna på tarmen med risk för läckage av tarminnehåll in i bukhålan och efterföljande infektion varit livshotande. Lula Saeed har vid ankomsten till sjukhuset visat tecken på yttre förblödning och opererats under närmare tio timmar samt under vårdtiden fått totalt sju liter blod.

Genom klädundersökning har det konstaterats att Lula Saeeds vinterjacka företett en mängd skador. Sammantaget framgår av klädundersökningen att i vart fall 19 skarpkantade skador identifierats på Lula Saeeds jacka. En skarpkantad skada har identifierats på Lula Saeeds ena byxa och två på hennes andra byxa. Totalt har nio skador identifierats på hennes T-shirt, varav fem var skarpkantade och två skarpkantade skador har identifierats på hennes BH. Av klädundersökningens analys och slutsats framgår att positionen och storleken på de skarpkantade skadorna på de olika klädesplaggen ger tillsammans med blodet runt om skadorna starkt stöd för att ett eggvasst föremål tryckts genom tyglagren och träffat målsäganden så att en blödande skada uppstått.

Tingsrättens bedömning av händelseförloppet

Av klädundersökningen, och då särskilt en bedömning av Lula Saeeds skador på jacka och byxor, kan utläsas att det varit fråga om i vart fall 21 hugg mot hennes överkropp och ben. Samtliga hugg har dock inte trängt igenom jackans alla tyglager. Av rättsintyg och fotografier framgår att hon därutöver fått skador i ansiktet och handen. Tingsrätten menar att det av utredningen i målet är klarlagt att Mosa Osman utdelat i vart fall närmare 30 knivhugg som träffat Lula Saeed. Av dessa knivhugg har Lula Saeed orsakats ca 25 skarpkantade sårskador. Lula Saeed har berättat att ett knivhugg utdelades när hon stod upp men att resterande hugg utdelades när hon låg på rygg i snön. Dessa uppgifter stöds av den skriftliga utredningen. Av de blodbesudlingar som identifierats på insida lår av Mosa Osmans byxor anser tingsrätten att Mosa Osman måste ha suttit gränsle över Lula Saeed under delar av våldsutövandet. Av rättsintyget framgår att Lula Saeed ådragit sig omfattande avvärjningsskador på händer och armar, vilket ger stöd för att hon försökt att skydda sig mot angreppet i den mån hon kunnat. Samtliga knivhugg har riktats mot vitala delar av Lula Saeeds kropp. Uppgifterna i brottsplatsundersökningen om att knivskaftet anträffats i anslutning till brottsplatsen och att knivbladet anträffats en bit längre bort tillsammans med de skador på Mosa Osman som har antecknats i rättsintyget gällande ger enligt tingsrätten starkt stöd åt uppgiften att kniven gick sönder under händelseförloppet.

Lula Saeed har förklarat att hon bara minns delar av själva våldsutövandet men har enligt tingsrätten på ett tydligt och sammanhängande sätt berättat om sina minnesbilder. Hon har inte gett sken av att vilja överdriva utan varit noga med att påtala om hon varit osäker på eller inte minns vissa saker. Hon har gett ett trovärdigt intryck och det finns enligt tingsrätten inget som talar för att hon medvetet lämnat felaktiga uppgifter. Hennes uppgifter får i stora delar stöd av Mosa Osmans uppgifter och av den skriftliga bevisningen.

Mosa Osman har berättat om händelsen på ett osammanhängande sätt som

genomgående varit svårt att följa. Han har i stora delar inte kunnat eller velat svara konkret på de frågor som ställts gällande själva gärningen. Han har återkommande gett uttryck för en stor frustration och ilska över situationen angående sin dotter och uppgett att han inte haft något annat val än att skada målsäganden. Vissa av hans uppgifterna är direkt motstridiga, så som att Mosa Osman uppgett att han haft fullständig kontroll över Lula Saeeds kropp under angreppet och var knivhuggen träffat men samtidigt hävdat att skadorna i ansiktet orsakats av att Lula Saeed försökte skydda sig med armarna och att kniven därför hamnade överallt. Mosa Osman har också tydligt gett sken av att förminska sitt eget agerande. Hans uppgifter om att han "högg lite försiktigt i nedre delen av magen" motsägs av den skriftliga bevisningen, av vilken det framkommer att aktuella knivhugg gått igenom en tjock vinterjacka samt tröja och orsakat skarpkantade skador i målsägandens buk. Mosa Osman har också uppgett att han ringde sin vän Yosief Berhe efter gärningen i syfte att be denne hämta Lula Saeed och köra henne till sjukhus. Yosief Behre har dock uppgett att Mosa Osman inte frågat om hjälp utan bara sagt att han (Mosa Osman) dödat sin fru. Sammantaget anser tingsrätten att Mosa Osmans uppgifter, i den mån de skiljer sig från målsägandens, inte är sådana att det förtar värdet av hennes berättelse. Tingsrätten anser därför att Lula Saeeds uppgifter ska ligga till grund för bedömningen i de delar parternas uppgifter skiljer sig åt.

Det är således utrett att Mosa Osman följt efter Lula Saeed den aktuella dagen och när de hamnat ansikte mot ansikte uttalat bland annat att han ska döda henne innan han huggit henne i magen och fällt henne till marken. Mosa Osman har därefter suttit över respektive bredvid målsäganden som legat på rygg i snön och huggit henne ett 30-tal gånger med kniv mot buk, bröst, ansikte och ljumske. Lula Saeed har under delar av händelseförloppet försökt värja sig med händer och armar och då ådragit sig vissa avvärjningsskador på armar och vänster hand. Någon gång under händelseförloppet har kniven gått sönder och Mosa Osman har ådragit sig vissa skador i händerna. Gärningen har orsakat Lula Saeed en mängd skador och skadorna har varit livshotande. Mosa Osman har lämnat platsen till fots medan Lula Saeed legat skadad kvar på marken till en förbipasserande larmade ambulans.

Hur gärningen ska rubriceras

Av rättsintyget står klart att de skador som Lula Saeed åsamkades varit livshotande och att målsäganden riskerat att dö dels till följd av förblödning och dels på grund av skadorna på tarmarna. De objektiva rekvisiten för försök till mord är därmed uppfyllda.

Vad gäller frågan om Mosa Osmans uppsåt har han förklarat att hans avsikt inte var att beröva Lula Saeed livet utan att han enbart tänkte skada henne. Han har vidare uppgett att om hans syfte hade varit att döda Lula Saeed hade han gjort det, eftersom han hade kontroll över henne och vet hur man hugger någon för att personen ska avlida. Som tingsrätten ovan konstaterat har en stor mängd knivhugg utdelats mot Lula Saeed, vilken låg ned utan möjlighet att försvara sig. I princip samtliga knivhugg har varit riktade mot delar av kroppen där vitala organ samt stora blodkärl finns. Tingsrätten anser att redan händelseförloppet i sig, med omfattande våld som använts, starkt talar för att Mosa Osmans avsikt var att beröva Lula Saeed livet. Det är enligt tingsrätten uteslutet att Mosa Osman vid detta agerande rimligen kunnat tro att Lula Saeed inte riskerade att dö av sina skador.

Till detta kommer att Mosa Osman i veckor före gärningen planerade densamma genom att kartlägga Lula Saeeds vanor, se ut en undanskymd plats och välja en lämplig tidpunkt. Innan Mosa Osman lämnade hemmet beväpnade han sig med en kökskniv i syfte att hugga Lula Saeed. Mosa Osman har även omedelbart innan knivvåldet uttalat att han skulle döda målsäganden, vilket talar för att hans syfte i direkt anslutning till gärningen var att beröva målsäganden livet. Mosa Osman har kort efter händelsen ringt sin vän Yosief Berhe och sagt att han dödat sin fru. Dessa uppgifter har han sedan bekräftat i ytterligare ett samtal. Trots detta har han inte försökt påkalla hjälp. Samtliga dessa omständigheter ger stöd för att Mosa Osman haft uppsåt att döda Lula Saeed. Tingsrätten anser därutöver att parternas historia med fleråriga meningsskiljaktigheter gällande vårdnaden och umgänget av deras gemensamma dotter och den påverkan Mosa Osman beskrivit att detta haft på honom i viss mån talar i samma riktning. Vid en sammantagen bedömning av omständigheterna i målet anser tingsrätten att det står klart att Mosa Osman haft uppsåt att döda Lula Saeed och att han begått gärningen med avsiktssuppsåt. Mosa Osmans uppgifter om att han enbart hade för avsikt att skada målsäganden är således motbevisade.

Det föreligger inte några sådana förmildrande omständigheter som gör att gärningen om den hade fullbordats skulle ha rubricerats som dråp. Mosa Osman ska därför dömas för försök till mord.

Frågan om hedersmotiv

Åklagaren har gjort gällande att en del av Mosa Osmans motiv för gärningen har varit att återupprätta sin heder. Med heder avses enligt förarbetena en sådan kollektivt präglad heder som kännetecknas av starka patriarkala eller heteronormativa föreställningar och att familjens eller släktens anseende, ställning eller liknande är beroende av de individuella medlemmarnas handlande, t.ex. kvinnliga familjemedlemmars kyskhets och oskuld samt deras faktiska och påstådda beteende i förhållande till sådana ideal. Det ska vara fråga om en persons eller familjs eller släkts heder. Fall då det endast är en enskild persons uppfattade heder i en grupp som anses påverkad och som har föranlett brottsligheten omfattas alltså. Hedersmotivet behöver inte ha varit det enda eller ens det huvudsakliga motivet för brottet för att bestämmelsen ska kunna tillämpas, det räcker att ett motiv för brottet har varit hänförligt till heder. (Se prop. 2019/20:131 s. 104 f.) I överensstämmelse med vad som i allmänhet gäller i brottmål har åklagaren i princip bevisbördan för om en försvårande omständighet föreligger.

Lula Saeed har berättat att Mosa Osman sagt att hon är en hederslös kvinna och att hon varit med flera män. Hennes uppfattning är att Mosa Osman ville hämnas på henne och att gärningen var en reaktion på hennes nya relation, eftersom hennes nya make snart skulle komma till Sverige. Åklagaren har i denna del pekat på de många anmälningar som gjorts av Lula Saeed och hennes familj angående hot från Mosa Osman samt de meddelanden som skickats från Mosa Osman till Lula Saeed nya partner. I meddelandena, som återfunnits i Mosa Osmans telefon och vars profil gjorts med Mosa Osmans kontaktuppgifter, uttalas dödshot och påståenden om att pengar betalats för att Lula Saeeds nya parter skulle dö i en trafikolycka och det ifrågasätts om mottagaren gift sig med en redan gift kvinna.

Dessa omständigheter talar för att Mosa Osman kan ha upplevt sin heder kränkt och att det kan ha varit ett bidragande motiv till brottsligheten. I någon mån anser tingsrätten också att gärningens karaktär, med det kraftiga övervåld som utdelats, talar i denna riktning. Av parternas uppgifter framkommer dock inte att Mosa Osman brukade uttrycka att Lula Saeed kränkt hans heder eller att andra familjemedlemmar och/eller släktingar varit inkopplade i parternas mellanhavanden. Inte heller har framkommit att Mosa Osman gentemot andra ansåg sin heder kränkt, utan snarare att han skämdes över att inte få träffa sin dotter och därför inte talade om det. Ingenstans i de meddelanden som skickats till Lula Saeeds nya partner har Mosa Osman hänvisat till sin heder. Även om ordalydelsen i sig inte är avgörande för denna bedömning anser tingsrätten inte att det klart framgår att Mosa Osman gett upptryck för en sådan uppfattning. Det står däremot enligt tingsrätten klart att Mosa Osman varit svartsjuk, arg och i någon mån kontrollerande mot Lula Saeed samt att han upplevt sig förminskad och kränkt av henne och hennes familj. Detta innebär dock inte att han haft ett hedersmotiv. Vid en sammantagen bedömning av utredningen i målet anser tingsrätten att det inte är visat utom rimligt tvivel att en del av motivet för Mosa Osman varit att återupprätta sin heder. Den delen av åklagarens gärningsbeskrivning är således inte styrkt.

Påföljd

Frågan om gärningen begåtts under påverkan av en allvarlig psykisk störning

Mosa Osman förekommer i belastningsregistret under ett avsnitt sedan tidigare, gällande olovlig körning.

Enligt 30 kap. 6 § brottsbalken ska en person som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning i första hand dömas till en annan påföljd än fängelse. Bedömningen tar sikte på den tilltalades psykiska tillstånd vid brottstillfället.

Mosa Osman har i målet genomgått en rättspsykiatrisk undersökning. Slutsatsen i det rättspsykiatriska utlåtandet är att Mosa Osman inte lider av en allvarlig psykisk störning och att han inte heller har begått den aktuella gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning. Bedömningen i det rättspsykiatriska utlåtandet är enhälligt och tingsrätten har ingen anledning att ifrågasätta eller frånga denna bedömning. Det är därmed inte aktuellt att bestämma påföljden till rättspsykiatrisk vård. Med hänsyn till brottets allvar är därmed endast ett fängelsestraff aktuellt.

Fängelsestraffets längd

Straffskalan för mord, och därmed också försök till mord, är fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller om omständigheterna är försvårande, på livstid (se 23 kap. 1 § och 3 kap. 1 § brottsbalken). Utgångspunkten är att mord (fullbordat brott) ska anses ha ett straffvärde som motsvarar fängelse i sexton år och att den utgångspunkten gäller om det inte finns vare sig några försvårande eller förmildrande omständigheter. Syftet med 2020 års ändring var att mord skulle föranleda livstids fängelse i betydligt större utsträckning än tidigare. Vid bedömningen av straffvärdet ska domstolen beakta den skada, kränkning eller fara som gärningen har inneburit, vad den tilltalade har insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon har haft. Det ska särskilt beaktas om

gärningen har inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person.

Straffvärdet av ett försöksbrott är normalt lägre än straffvärdet av motsvarande fullbordade brott. Inom ramen för den tillämpliga straffskalan påverkas straffvärdet av försöksbrott av flera faktorer. En sådan är hur stor den konkreta faran har varit för att handlingen skulle leda till brottets fullbordan. En annan är hur långt gärningen fortskridit. Har gärningsmannen gjort allt som krävs för att den brottsliga effekten ska inträda är straffvärdet ofta högre än om det återstått något för gärningsmannen att göra för att brottet ska bli fullbordat. Även vilken form av uppsåt som har förelegat har betydelse (se rättsfallet NJA 2015 s. 702).

Vid bedömningen av straffvärdet gör tingsrätten följande överväganden. Mosa Osman har begått gärningen med avsiktsuppsåt. Gärningen har varit planerad och Mosa Osman har kartlagt målsägandens vanor och följt efter henne för genomföra brottet på en tid och plats där det varit lite människor i omlopp. Mosa Osman har närmat sig Lula Saeed bakifrån och när han kommit ikapp, fällt henne i snön och när hon legat ned på marken i snön, suttit över henne och huggit ett 30-tal gånger. Knivvåldet har fokuserats mot delar av kroppen där vitala organ finns samt mot ansiktet. Det har varit fråga om ett i det närmaste besinningslöst våld som riktats mot en person som legat ned och saknat möjlighet att försvara sig. Lula Saeed har försökt värja sig bland annat genom att ta tag i kniven och genom detta fått ett flertal försvarsskador, bland annat i form av ett nästan avskuret finger. Även om Lula Saeed idag inte kan minnas hela händelseförloppet och möjligen varit medvetlös en stund efter gärningen anser tingsrätten att den stora antalet knivhugg måste inneburit ett allvarligare fysiskt lidande än vad som normalt får antas vara fallet vid ett fullbordat mord. Dessutom har hon berättat om en påtaglig dödsångest och måste under det inte kortvariga händelseförloppet ha upplevt ett särskilt allvarligt psykiskt lidande. Gärningen har vidare begåtts mot Mosa Osmans före detta fru, med vilken han har barn tillsammans medveten om att ett fullbordat brott skulle innebära att han berövade sin dotter en förälder. Detta anser tingsrätten vara ytterligare en försvårande omständighet.

Av det rättspsykiatriska utlåtandet framgår att Mosa Osman uppvisat ett mönster av bristande förmåga att hantera motgångar förenligt med diagnosen anpassningsstörning med blandade emotionella störningar och beteendestörningar. Tingsrätten anser att diagnosen kan ha påverkat hans möjligheter hantera sin frustration och besvikelse över situationen med dottern och i någon mån förmågan att anpassa och kontrollera sitt handlande. Det nu aktuella händelseförloppet har dock inte varit en impulshandling eller ett utslag av någon oförutsedd händelse. Tingsrätten bedömer inte att det av det rättspsykiatriska utlåtandet ger stöd för att Mosa Osmans diagnos inneburit att han i stunden haft någon särskild nedsättning i förmåga att kontrollera sitt handlande, varför detta enligt tingsrätten enbart bör påverka straffmätningen marginellt.

Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten dock att det står klart att gärningen, för det fall den fullbordats, motsvarat ett straffvärde om fängelse på livstid.

Mosa Osman har gjort allt som krävs för att brottet skulle fullbordats och efter gärningen

lämnat Lula Saeed liggande i snön utan att vidta några åtgärder för att tillse att hon kom under vård eller på annat sätt försöka begränsa skadan. Anledningen till att Lula Saeed inte avled förefaller vara att hon relativt snabbt kom under vård med anledning av en förbipasserande som larmade ambulans. Den konkreta faran för att Lula Saeed skulle avlida var alltså mycket hög. Det förhållandet att brottet inte fullbordades bör därför medföra en mer begränsad reduktion av straffvärdet än vad som annars skulle ha varit fallet. Sammantaget finner tingsrätten att gärningens straffvärde uppgår till fängelse i 14 år.

Några skäl att vid bestämmandet av fängelsestraffets längd frånga gärningens straffvärde har inte framkommit. Påföljden ska för Mosa Osman ska därmed bestämmas till fängelse 14 år.

Skadestånd

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan är Mosa Osman skadeståndsskyldig mot Lula Saeed. Mosa Osman har godtagit de begärda beloppen i alla delar utom såvitt gäller ersättning för kränkning. Mosa Osman ska alltså redan på grund av sin inställning i skadestandsfrågan betala yrkat skadestånd till målsäganden för sveda och värk samt inkomstförlust.

Lula Saeed har yrkat ersättning med 250 000 kr för kränkning. Vad gäller ersättning för kränkning har nivåerna för kränkningersättning höjts väsentligt genom en lagändring 1 juli 2022. Tingsrätten konstaterar att det yrkat beloppet avseende kränkning är i linje med den praxis som gäller efter ovan nämnda lagändring, varför det ska bifallas.

Häktning

Det finns risk att Mosa Osman på fri fot fortsätter sin brottsliga verksamhet samt undandrar sig lagföring eller straff och han ska därför kvarbli i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen ska fortsätta att vara tillämpliga på de uppgifter i det rättspsykiatriska utlåtandet och §7-läkarintyget (aktbilagorna 63 och 26) som har lagts fram vid tingsrättens förhandling inom stängda dörrar.

Övrigt

Yrkandet om fortsatt bevisbeslag och förverkande har stöd i lag och ska därför bifallas.

Mosa Osman även betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

De av Andreas Victor och Madeleine Hagen Ekström begärda ersättningarna är skäliga och ska utgå. Denna kostnad ska stanna på staten.

Rätten

Tf. rådmannen Sara Edvardsson samt nämndemän.

Digitalt signerad av tf. rådmannen Sara Edvardsson

Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Östersunds tingsrätt senast den 19 juni 2023.

Överklagandet ska vara skriftligt. Östersunds tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Östersunds tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Östersunds tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Östersunds tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Nedre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Nedre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Östersunds tingsrätt eller Hovrätten för Nedre Norrland om du har frågor.